

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonaventure de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

Epistola in letanijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

vite exiliū. exules em̄ sumus
 z pegrini q̄s diu in hoc secu/
 lo sum⁹. ij. Loz. v. Quoniaz
 dū sum⁹ in hoc corpe pegri/
 namur a dño. Sed quidaz
 exiliū putant esse patriā. vo/
 lentes diu viuere in h̄ mun/
 do ppter paucas delectatio/
 nes quas hic bñt. Dicentes
 cū petro. Dñe bonū est nos
 hic esse. Sed petr⁹ nesciuit
 qd diceret. sic nec isti. Tales
 similes sunt rusticis capra/
 rñs qui nūq̄ viderūt romā.
 z credūt eam silem ville sue.
 Poeta. Urbem quā dicunt
 romam mellibee putabam.
 Stult⁹ ego huic nostre simi/
 lem q̄ sepe solem⁹. Pastores
 ouīū teneros p̄pellere fetus.

Petendū est ḡ regnū celo/
 rū ppter tria. scz ppter regis z
 principis terre illi⁹ et patrie
 pulchritudinē z vult⁹ hilari/
 tatem. Prouer. xvj. In bila/
 ritate vult⁹ regis vita. et cle/
 mentia eius q̄si imber sero/
 tinus. Cant. iij. Egredimi/
 ni z videte si. syon regez salo/
 monez in dyademate suo q̄
 coroz. cum m̄r sua in die de/
 sponsationis illi⁹ z in die le/
 citie cordis ei⁹. Itēz ppter
 loci securitatē z oīm bonozū
 vbertatē Judic. xvij. Sur

gite z ascendam⁹ ad eos. vlt/
 dimus em̄ terrā valde opu/
 lentā z vberem. nolite negli/
 gere. nolite cessare. Eamus
 z possideam⁹ eā. null⁹ erit la/
 bor. intrabimus ad securos
 zc. Itē ppter gaudij z leti/
 cie durabilitatē. Isa. lj. Leti/
 cia sempiterna sup ca. e. Erit
 em̄ gaudiū purissimuz nihil
 hñs de suo p̄trario. Isaie. lj
 Fugiet dolor z gemit⁹. De/
 lictosissimū. Prouerbio. viij.
 Delicie mee esse cū filijs ho/
 minū. Copiosissimuz. sic hic
 dicit. Ut gaudiū vestruz sic
 plenū. Qd nob p̄stare. zc.

Epistola in letanijs.

Confitemi

e ni alterutrū pecca/
 ta v̄ra zc. Jaco. v.
 Hoc intellige de leuioribus
 peccatis z paruis fm glo. q̄
 talis est. Confitemini alter.
 pec. v̄ra q̄tidiana z leuia. gra/
 uioris vero lepre imundici/
 am sacerdoti pandam⁹. z q̄n/
 to infferit tpe purgare cure/
 mus. Forte talis erat cōsue/
 tudo p̄mitiue ecclie. sed mo/
 do nō est nisi forte in articu/
 lo mortis. z q̄n sacerdos ha/
 beri nō pōt. tūc em̄ sufficeret
 stritio z voluntas p̄fitendi.

In letaniis

P̄s. Dixi confitebor. glo. i. pro
sui vel promisi. sicut enim dicitur glo.
non dicitur est vox in ore ut ho-
mo audiat confessionem et deus
audit. Notandum quod per con-
fessionem liberamur a malo.
adiuamur in bono. prospera-
mur in via. glorificabimur in
patria. **Uñ.** Iesus. Que mala
sunt aufert confessio. que bona
conferat. Prospera dat mundi.
superaddit gaudia celi. De
primo igitur habet. quod liter confessio
aufert malum triplex. culpe.
miserie. et pene eterne. Nota
per ordinem. Aufert enim malum
culpe. **Uñ.** i. **Joh.** i. Si confi-
teamur peccata nostra. fidelis et in-
stus est deus ut remittat nobis
peccata nostra et emundet nos ab omni
iniquitate. **Stultus** esset infirmus
et leprosus ille. qui se propriis ver-
bis curare posset et non face-
ret. Talis est peccator qui se per con-
fessionem emundare potest et tantam
salutem negligit. **Lu.** xvij. Ite
ostendite vos sacerdotibus. et
dum irent mundati sunt. Item
malum miserie. **Leuit.** xxvj.
Propter peccata patrum suorum et
sua affligentur. donec confitean-
tur iniquitates suas. Nam pro-
pter peccata homines miseri et mi-
serabiles sepe fiunt. quia mise-
ros facit peccatorum peccatum. sicut di-

citur **Prover.** xliij. et sepe incur-
runt tentationes varias et in-
firmitates et tristitias. **P̄s.**
Quare tristis es anima mea. et qua-
re turbas me. Spera in deo
quoniam adhuc confitebor illi. etc.

Item malum gebennet pene
eterne. **P̄s.** Ne tradas besti-
as confitentium tui. etc. Qui igitur
vult bestiis et lupis et canibus
infernalis traditus debet habere pu-
re confiteri. et valde perimescere
ne per mortem suam aliquid circa
arida ossa remaneat quod canis
et cerberus ille stigmatus rodatur. qui
etiam medullas investigat. **Aug.**
Peccata siue magna
siue parua sint. impunita esse
non possunt. quia vel homine peni-
tente vel deo iudicante ple-
ctuntur. Cessat autem vindic-
ta diuina. si confessio puni-
at humana. De secundo quod
liter per confessionem confer-
tur nobis bonum et adiuua-
mur in bono. Nota triplex
bonum. Adiuamur per con-
fessionem in tentatione ad tri-
umphandum. in oratione ad im-
petrandum. in bona operatione
ad fructificandum. De pri-
mo **P̄s.** Ex voluntate mea
confitebor. etc. Ex voluntaria
confessione recipitur fortitudo
in tentatione. Quod pulchre si

gnatū habem⁹ in li. **Wach.** vbi dicit q̄ vir fortissim⁹ erat iudas ⁊ frequēter cū hostib⁹ plia cōmisiit ⁊ eos superauit. **Aug⁹.** Neq̄z facili⁹ ab inimi- co deſicimur. q̄z cū eum sup- biendo imitamur. nec vehe- mentius eū pſternim⁹. q̄z cū in humilitate deuz seq̄mur. neq̄z atrociores ei dolores ī- fligim⁹. q̄z cū plagas pctō- rum nostrōz pſitando et pe- nitendo sanam⁹. Item in o- zione ad impetrādū Dañ. ix. **Lunq̄** loq̄rer in o- zione et confiterer peccata mea. ecce vir gabriel ⁊c. vbi oñdit q̄ p angelū in o- zione confortat ⁊ pſolat q̄ peccata sua cōfitef. **Breg.** Qui vult pmereri bo- nū qd̄ expetit. dicit malū pſite- ri qd̄ fecit. Item in bono ope ad fructificandū. **Osee.** Arabie iudas ⁊ pfringeret sibi sulcos iacob. seminate vob in veritate iusticiaz. Judas interpretatur cōfiteus. Arare ergo est pſessionis. cōfringe- re contritiōis. seminare satisf- factionis ⁊ bone operatiōis. Qui ḡ fructū vite etne mul- tiplicare vult. oportet q̄ ter- ra cordis sui in pncipio ape- riat vomere pſessionis. **Aug⁹.** Initiū operū honorū est

pſessio opeꝝ malozū. De- tercio q̄liter p pſessionē pro- speramur in via pñtī ſeculi. dicit **Proverbi.** xxviii. Qui ab- scōdit scelera sua nō diriget. q̄ aut pſessus fuerit ⁊ relique- rit ea. misericōdia ⁊ sequet. mise- ricordia a deo. gr̄az ab hoīe. iudiciū a diabolo. De mise- ricordia dei dicit. ij. **Reg.** xxiii. quō dauid pſitebat pctm̄ su- um dicēs. Ego sum q̄ pecca- ui. ego q̄ iniq̄ egi ⁊c. ⁊ sic mise- ricordia pſecutus est a dño. De gr̄a apud hoīes dicit **ibid̄** xix. de semey q̄ maledixerat regi ⁊ crimē lese maiestatis in- currerat. sed ad pſessionē de- lictoz suoz recurrēs dimis- sus est. De iudicio demonū. quō p pſessionē eoz malicia restringit. p̄t̄ ex miracul et exēplis. Quidā miles suspe- ctū habuit suū de vxore sua et spū duct⁹ zelotypie volēs eū callide examinare. duxit eum secum in quandam ci- uitatem. vbi erat quidaz ob- sessus qui om̄ia diuulgabat qd̄ intelligēs seruus ⁊ timēs ne pderet fecit pſessionē su- am. statim ī ip̄o introitu do- mus in stabulo cū destrauis- set equos cuidā pseruo suo. **Lunq̄** ad pñtiā demoniaci

In letaniis

puenisset q̄sult. miles q̄d de seruo diabolus sentiret. Rñ dit demō. Quicq̄d sciebā de ip̄o totū pdidi ī stabulo. ⁊ sic res latuit ⁊ seruus notā su/spitiōis euasit. De quarto. s. q̄liter p̄ p̄fessionē glorificamur ī patria. d̄r in ps̄. Eō fessio ⁊ pulchritudo in cōspectu ei⁹ ⁊c. ibi glo. p̄fitendo fit hō pulcher. Si ergo amas pulchritudinē p̄fitere. vt sis pulcher. i. iustus. Bēr. Ubi p̄fessio. ibi pulchritudo ⁊ de cor. peccata in p̄fessioe lauātur. bona opa in confessione emūdan̄t. Nota tria q̄h confessioni adlūgun̄t. s. puchritudo. sanctimonia ⁊ magnificentia. Per p̄fessionē enim p̄sequimur pulchritudinē aie. sanctimonia vite. magnificentiam gl̄ie. Faciam⁹ igit̄ confessionē peccatorū nr̄oz ī his dieb⁹ rogationū. qz p̄ces nostre tanto erunt efficaciores. q̄nto fuerit p̄fessionē puriores. ex eo em̄ vnusq̄sqz iustus esse incipit. ex q̄ sui accusator existit. Veli⁹ est enim p̄fiteri tpe sanitatis vite tue q̄ infirmitat̄. Ecc̄i. xvij. Eō fiteberis viū⁹. viū⁹ ⁊ san⁹ cōfiteberis dño ⁊ laudabis dominū ⁊ glorificaberis in mi

seratiōib⁹ illius. Vultī sub expectatiōe finalis p̄nie decipiant̄. Vñ Isido. Qui prauē viuendo p̄niaz agit ī mortis articulo. sicut ei⁹ damnatio incerta ē. sic ⁊ remissio dubia. Qui ḡ cupit cert⁹ esse in morte de indulgētia. sanus peniteat. sanusqz perpetrata scelera deleat. iuxta illd̄. Veniet nox in q̄ nēo pōt opari. Bonū est igit̄ in tpe confiteri. Quod nob̄ p̄stare dignet̄ deus.

De euangelio.

Etite et acc

p̄cipietis ⁊c. Luc. xj. Br̄adis fiducia petere ⁊ accipe. q̄rere ⁊ inuenire. pulsare et introire. Quid aut̄ petendū. q̄d q̄renduz. et q̄d pulsanduz sit. patebit inspicienti. Vñ Isus. Que tibi dona petas. vel q̄ tibi gaudia q̄ras. Hostia que pulses subscript⁹ sermo notabit.

Nota ḡ qz tria petēda sūt nobis. s. hostium subuersio. corpis sustentatio. spūsancti gr̄a ⁊ p̄solatio. Depri- mo dicit̄ Judith. vj. Qz p̄ totam noctē intra eccliam ora uerūt. petentes auxiliū a dō israel. Hoc d̄r de illis q̄s ob

federat holofernes i bethu-
lia. p qd accipit ecclia sancta.
interpretatur em virgo dñi vl'
dom^o parturientis. Nam hec
est virgo sine ruga. spū sancti
noua prole semp fecunda. p
qua hodie petim^o in letania
cū dicim^o. **Ut inimicos scē**
ecclie hū. dig. te ro. a. n. De
scda dz in ozone dñica. Pa-
nē nrm qti. da no. ho. z mul-
tis alijs verbis hoc petim^o
sicut dicit Aug^o. ad probaz.
Qui dicit inquit. diuitias z
paupertates ne de. mi. sed tm̄
vic. tri. necessaria. Quid ali-
ud dicit. qz panē nrm qti. da
no. ho. z sūr in letanijs cum
dicim^o. **Ut fruct^o terre nob**
dona. z pser. dig. te rog. Uti-
lis valde est z necessaria pe-
titio illa. qz multi ppter famē
pereūt. z fures z latrones et
mechi. z adulteri fiūt. z omne
flagiciū vrgente fame cōmit-
tunt. **Treno. iij.** **Man^o mu-**
lierū misericordiū coxerunt
filios suos. z facti sūt cibus
earū in cōtritiōe filie populi
mei. De tercio dz hic in si-
ne euāgelij. **Quāto magis p̄-**
vester celestis dabit spm̄ bo-
nū petentib^o se. Sensus est.
Si vos cū sitis mali. nostis
dare z impendere p̄solatio-

nes terrenas filijs vestris et
amicis. ita vt ad petitionem
eorz nō detis eis lapidē pro
pane. serpentē p pisce. scorpi-
onē p ouo. multo magis p̄
v̄r celestis q̄ est misericordis
simus exauditor z clemētissi-
mus largitor. dabit vob spī-
ritū sc̄m. q̄ est fons indefici-
ens spirital^o cōsolationis.

Sequit^o qd sit q̄rendū. s.
deus. regnū celoz. sapiētiaz
doctrina. De p̄mo Sap̄. i.
Sentite de dño in bonita-
te z in simplicitate cordis q̄-
rite illū zc. De scdo **Math.**
vj. **Primū q̄rite regnū dei et**
z iusticiā eius. zc. De tercio
Prover. ij. **Si q̄sieris illam**
q̄si pecuniā. z sicut thesaurof
effoderis illā. tūc intelliges
timorē dñi z sciam dei inue-
nies. **Sunt aut tria q̄ al-**
liciūt nos ad q̄rendū s̄ tria.
videlicet t̄pis oportunitas.
loci s̄gruitas. z rei vtilitas.

De p̄mo **Isa. lv. dz.** **Que-**
rite dñm dū inueniri p̄t in
no. eū dū p. est. **Bñ dicit. dū**
iuueniri p̄t. **Nemo enim in**
hyeme flores q̄rit. nec in te-
nebris noctis speculū petit.
Isido. **Querite dñm dū in-**
ueniri p̄t. z vbi inq̄t inueni-
ri p̄t. nisi in p̄nti vita i qua

In letaniis

etiã ppe est om̃ibz inuocanti
bus se. Nã tunc iã longe erit
cũ dicz. Ite maledicci i igne
eternũ. **M**odo em̃ nõ videt̃
z ppe est. tũc vero videbitur z
ppe nõ erit. qz et videri pote/
rit z non poterit inueniri.

De sc̃do d̃r **Lan. vj.** Quo
abijt dilect̃ tũ o pulcherri
ma mliez. z rñdet sponsa. q̃
ad locũ d̃gruũ. pulchrũ z se/
curũ. **D**ilect̃ meus descēdit
in ortũ suum ad areolã aro/
matũ vt pascat in ortis et ly/
lia colligat. **E**st. regnũ celo/
rũ qd̃ intra nos est. vel etiaz
illud qd̃ supra nos est. quia
vtrũqz orto cõparabile est. p
pter mltã. z vbi q̃reret ortu/
lanus nisi i orto. **J**ohis. xx.
Mulier qd̃ ploras. z illa eri
stimans qz ortulañ esset r̃e.
Breg̃. **A**n nõ ei spũalit̃ ortu/
lanus erat. q̃ in eius pectore
p amoris ardorẽ. semia p̃tu/
tũ virentia plãtauerat. **D**e
tercio d̃r **Sap. viij.** **S**obri/
etate em̃ docet z sapiã z iu/
sticiã z virtutẽ quibz vtilĩ ni
bil est in vita hoibz. ecce vtili
tas rei q̃site. **I**pa em̃ sapiẽtia
celestis q̃renda est ppter suã
multiplicẽ vtilitatẽ. **Sap. v.**
Elara est z q̃ nunqz marce/
scet sapia. z facile videtur ab

bis qui querũt eã. **Q**uerite
ergo z inuenietis. **S**equi
tur de tercio. **p**ulsate z aperi
etur vobis. **s**upple. **c**arcer cul
pe ad euadendũ. **t**hesaurus
gr̃e ad locupletandũ. **p**alaci
um gl̃ie ad introendũ.

De p̃mo **I**sa. lxi. **S**piri/
tus dñi sup me eo q̃ vñperit
me. ad annũciandũ mansue
tis misit me. vt mederer con
tritos corde. z p̃dicarẽ capti
uis indulgentiam. z clausis
apertionẽ. **D**ederi ad p̃tri
tionẽ. aperire ad cõfessionẽ.
indulgentia ad satisfactõem
referri poterit. **E**rysostrõm̃.
Si forte in corpe paruz ali
quid morbi pulsauerit. sta
tim medicos adhibem̃ z pe
cuniam pfundim̃. **A**nĩa ve
ro cum quotidie vulneretur
z p̃ singula membra laceret.
z modis omnibz pereat. nec
parua quidẽ pro ea nos cu
ra sollicitat. **D**e sc̃do **F**lu
meri. xx. **D**omine deus au
di clamorẽ populi huĩ et a
peri eis thesaurũ tuum fon
tem aque viue. p̃ quod acci
piunt irrigatiões gratiaruz
z inundatiões carismatum
de plenitudine spũs sancti p̃
fluentes. **J**ohis. iij. **F**iet in
eo fons aque salientis in vi

tam eternam. Reges thesau-
ros suos aperire solēt tem-
pore belli z cōducere stipen-
diariosz milites probos. sic
z christus aperit thesauros
gratiarū z virtutum. contra
tentationes z insultū demo-
num. Ps. Aperis tu manuz
tuam zc. Sic z diabolus the-
sauros suos aperit. sed cito
deficiunt. i. Mach. iij. Ape-
ruit erarium suum z vidit qd
defecit pecunia de thesauris
suis. zc. De tercio Ps. A-
perite mihi portas iusti. qd
non nisi iusti intrabūt p̄ eas.
Apoca. vlti. Foris canes. fo-
ris venefici. zc. Hec porta a-
perta est nobis p̄ clauē pas-
sionis z mortis christi. Isa.
xxij. Dabo clauem domus da-
uid sup humerū eius. z clau-
det z nō erit q̄ aperiat. s. post
diem iudicij. Nam vsqz tunc
patebit om̄ibz pulsantibus
vero corde. qz tūc reprobis
dicturus est illud Luc. xij.
Amen dico vob. nescio vos.
discedi. a me op. zc. Gregor.
Tunc ianua regni lugenti-
bus claudetur. que mō quo-
tidie penitentibz aperit. Qd
nobis p̄stare dignet.

In festo ascensionis dñi.

Ascendit

a deus in iubilatio-
ne. zc. Ps. Dicno-
tare possum⁹ q̄ttuor ascensi-
ones. scz. dei. angeli. hominis.
z diaboli. Ascendit de⁹ glo-
riose. angel⁹ officiose. homo
delicioso. diabolus presum-
ptuose. Unde xpus. Quat-
tuor ascendūt. deus. angel⁹.
antropos. hostis. Ut rex. vt
famulus. vt fili⁹. vt latro di-
rus. Ascendit em̄ de⁹ vt rex
regum z dominus dominā-
tium in iubilatione. Ascēdit
angelus tanq̄ nūcius reguz
in credita sibi amministra-
tione. Homo tanq̄ filius re-
gis in anime et corpis sepa-
ratione. Ascendit diabolus
in ambitione z aniarū dece-
ptione. De p̄mo dicit Ps.
Psallite dño q̄ ascendit sup
celos. celo. ad o. Glo. Locuz
expressit vnde resurrexit. ex
ascēdit scilicet hierusalē. que
est ad orientes. vel ad orien-
tem nostre illuminationis.
vt lumen gratie nobis oriri
faceret. Unde nota qd deus
ascendit in passione. Cantī-
co. vij. Ascendam in palmā.
Itē i resurrectione. Ps. Iter
facite ei q̄ as. sup. occasum. i.